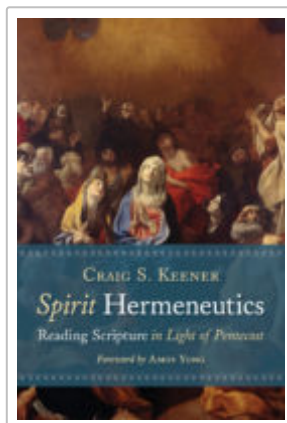

Co je to hermeneutika Ducha?

Knihy | 31.10.2017 @ 15.28

Na pastorální konferenci AC 26.-29. září jsme měli možnost slyšet Craiga S. Keenera. Keener je jedním z předních světových odborníků na Nový zákon, jehož zvláštní specialitou je studium dobového pozadí. Je autorem několika komentářů, především pak komentáře ke knize Skutků, který se zdá být nejobmějnějším komentářem, jaký byl kdy ke kterékoli biblické knize napsán. Keenerovou poslední publikací je kniha Hermeneutika Ducha: Četba Písma ve světle Letnic (Spirit Hermeneutics: Reading Scripture in Light of Pentecost). Z programu konference vyplývá, že hermeneutika Ducha měla být tématem posledních dvou sezení, avšak z časových důvodů se na ni nedostalo. Nepatrnou kompenzací této škody budiž tento článek, v němž Keenerovu knihu představím.

Hlavním záměrem Keenerovy Hermeneutiky Ducha je poskytnout vyčerpávající vysvětlení principů, jakými by křesťané měli číst své Bible. Nejde o učebnici dobového pozadí nebo o komentář k biblickým knihám, ale o Keenerovu úvahu o procesech, které probíhají mezi textem v našich Bibliích a naší křesťanskou zkušeností. Kniha je rozdělena do 18 kapitol a její anglický text je velmi dobře srozumitelný.

V kapitolách 1 a 2 Keener vysvětluje důležitost takového čtení, které klade důraz na zkušenost. Letniční má číst Písmo „dynamicky, jako příběhy o Bohu, s nímž můžeme mít vztah a jenž jednal se svým lidem v rámci celé historie“ (s. 54). Tento způsob čtení podle Keenera vyplývá ze samotného Nového zákona a z „hlasů mnoha následujících hnutí Ducha“ (s. 304).

V kapitolách 3 až 6 se Keener více zabývá těmito hnutími. Říká, že „pokud čteme Písmo z pohledu Letnic, uvědomujeme si, že Bůh hovoří všemi jazyky a ke všem kulturám“ (s. 91). Rozdílné kultury však, a to zvláště kultury globálního Jihu, se na věc mohou dívat jinak a „mohou lépe rozeznávat rozličné aspekty hlasu Ducha“ (s. 91). Naslouchání globální církvi je podle Keenera nezbytnou součástí četby Písma. Keener se domnívá, že západ se na jiné kultury často dívá „z patra“ (s. 107). Podle Keenera by však jejich názor mohl významně přispět k procesu čtení, protože tyto kultury mají blíže ke kulturám pisatelů Bible (s. 110). „Někteří lidé nejméně vybavení ke čtení Bible co do čtenářské dovednosti jsou nejlépe vybaveni porozumět Bibli kulturně“ (s. 125).

V kapitolách 7 až 10 Keener vyvažuje předchozí diskurs důrazem na gramaticko-historické čtení. Ke Keenerově hrozivému zděšení existují „vykladači, kteří nerozumí historickému a literárnímu kontextu a přesto produkují výklady, které jsou s původním smyslem textu v úplném rozporu“ (s. 131).

Kapitoly 11–13 se soustředí na epistemologické základy hermeneutiky Ducha. Keener se snaží o čistě biblickou obhajobu víry v zázraky a v Boží zjevení, které „překonává závislost na lidském intelektu“ (s. 184).

Kapitoly 14–16 dále vysvětlují, kterak sama Bible chce, abychom ji četli. Nový zákon používá teologického poselství Starého zákona, aby vysvětlil Ježíšovu totožnost a další novozákonní skutečnosti. Proto je důležité, abychom i my podobným způsobem použili narativů jako modelů pro naše životy a přemostili tak horizont biblického příběhu a náš horizont současný. Keener zde říká (s. 279):

Exegeze se ve svém původním smyslu soustředí na původní horizont textu. Přístupy orientované na čtenáře se soustředí na současnou situaci. To první bez druhého je poučné, ale aby to proměňovalo životy, potřebuje to životodárný dech Ducha. Výhradní zaměření na současný horizont bez přihlédnutí k původnímu horizontu může vést k tomu, že původní inspirovaný záměr bude přepsán záměrem nezamýšleným.

Kapitoly 17–18 se táží, jak onen „životodárný dech Ducha“ rozeznat? Zde Keener volá po odklonu od naivity k biblické citlivosti. Divoké kořeny letničního hnutí by podle něj měly využít vysoké úrovně evangelikální teologické tradice a učitelé v církvi by měli strávit méně času marketingem a více času pečlivým studiem Písma (s. 284–5).

Na závěr se tedy ptáme, co je to hermeneutika Ducha? Je to proces, k němuž dochází součinem naší společné kulturně podmíněné zkušenosti víry a hlubokého studia Písma v jeho historickém kontextu. Naše zkušenost pak, jelikož hraje při výkladu Písma důležitou roli, by měla být Písmem zpětně formována. „Namísto ohýbání Písma kolem naší zkušenosti,“ píše Keener, „bychom měli být tak moc plní biblické zvěsti, a to nejen slov, ale i biblické teologie, až by nás to přinutilo ohnout naši zkušenost kolem Písma“ (s. 140).

Zcela jednoduše řečeno: hermeneutika Ducha je, když studujeme Bibli společně. Ti, kdo jsou „odborníci na Bibli“, mohou církvi poskytnout užitečné informace, avšak teprve při společném čtení, když si k Bibli sedne církev složená „ze všech ras, kmenů, národů a jazyků“ (Zj 7,9), teprve tehdy zazní z Písma hlas Ducha svatého.

V tomto článku jsem vypustil detaily, které přímo nesouvisely s titulní otázkou. Podrobnější a polemičtější recenze se s Boží pomocí objeví v následujících týdnech v anglické sekci mého blogu na adrese <https://selah.cz/en>.

<https://selah.cz/knihy/co-je-to-hermeneutika-ducha/>